Przedmiot do wyboru - *Medycyna Taktyczna*

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	*A. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE:* *B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIELĘGNIARSKA*
Profil studiów	*Praktyczny*
Poziom kształcenia	*II stopnia*
Forma studiów	*Stacjonarne*
Typ modułu/przedmiotu	*Przedmiot dobrowolny*
Forma weryfikacji efektów uczenia się	*Zaliczenie na ocenę*
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	*Zakład Ratownictwa Medycznego (NZR)* *ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa* *tel. 22116 9207* *email. anna.czerkas@wum.edu.pl*
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	**prof. dr hab. n. med. i n o zdr. Robert Gałązkowski**
Koordynator przedmiotu	*Dr Paweł Kukla pawel.kukla@wum.edu.pl*
Osoba odpowiedzialna za sylabus*)*	*Dr Paweł Kukla pawel.kukla@wum.edu.pl* *tel: 22116 9206* *dr inż. n. o zdr. A. Binkowska aneta.binkowska@wum.edu.pl*
Prowadzący zajęcia	**dr inż. n. o zdr. A. Binkowska, dr P. Kukla, dr n. o zdr J. Stachurski, dr n. o zdr. S. Świeżewski, mgr M. Janik, mgr K. Kosiacka, mgr. S. Kusztykiewicz, lic A. Bajer, lic. M. Tomasik**

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, semestr 4	**Liczba punktów ECTS**	3.00

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	20	1,2
seminarium (S)	30	1,8
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie z aktualnymi wytycznymi Tactical Combat Casualty Care
C2	Zapoznanie ze strategią udzielania pomocy w środowisku taktycznym (strefy udzielania pomocy- pod ostrzałem, względnie bezpieczna, bezpieczna).
C3	Zapoznanie z różnicami udzielania pomocy przedmedycznej w warunkach cywilnych i w środowisku taktycznym
C4	Wypracowanie odpowiednich zasad zachowania i wyrobienie pożądanych nawyków a w szczególności: oceny sytuacji pod kątem realnego zagrożenia, rozpoznania, szybkości i trafności podejmowanych decyzji oraz gotowości do właściwych reakcji

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	**Efekty w zakresie** *(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)*
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
A.W1	Modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia
A.W10	Poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez położną w odniesieniu do poziomów kwalifikacji pielęgniarskich

A.W16	Specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań
A.W20	Naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy
B.W3	zasady ordynowania leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe
B.W4	zasady ordynowania określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept albo zleceń
B.W6	definicję bólu ostrego i przewlekłego, jego rodzaje, mechanizm i drogi przewodzenia oraz czynniki wpływające na jego odczuwanie
B.W8	zasady postępowania i leczenia przeciwbólowego zgodnego z najnowszymi rekomendacjami i zaleceniami Polskiego Towarzystwa Badania Bólu
B.W10	niefarmakologiczne metody w terapii bólu

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

A.U2	Wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą
A.U9	Organizować i nadzorować prace zespołów pielęgniarskich i położnych
A.U10.	stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych;
A.U11	Planować zasoby ludzkie, wykorzystując różne metody, organizować rekrutację pracowników i realizować proces adaptacji zawodowej;
B.U3	Ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne oraz wystawiać na nie recepty lub zlecenia
B.U5	oceniać ból ostry przy zastosowaniu skali jego natężenia dobranej do danej grupy pacjentów
B.U7	podawać odpowiednimi drogami leki przeciwbólowe, modyfikując dawkę leku w zależności od stanu pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie", a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	*(pole nieobowiązkowe)* **Efekty w zakresie**

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Właściwe postępowanie w strefie pod ostrzałem
W2	Zasady wczesnego użycia opaski uciskowej (stazy taktycznej) na kończyny w strefie pod ostrzałem
W3	Rozpoznanie zagrażającego życiu krwotoku w warunkach bojowych
W4	Priorytety działania z rannym w czasie działań bojowych realizacyjnych (zatrzymanie osób wysokiego ryzyka) i działań bojowych kontrterrorystycznych;

W5	Zasady wypracowanie odpowiednich zasad zachowania i wyrobienie pożądanych nawyków a w szczególności: oceny sytuacji pod kątem realnego zagrożenia, rozpoznania, szybkości i trafności podejmowanych decyzji oraz gotowości do właściwych reakcji
W6	Priorytety warunków zagrażających życiu stosując taktyczne badanie urazowe takie jak algorytm MARCH PAWS
W7	Zasady udrożnienia dróg oddechowych i leczenia niewydolności oddechowej
W8	Objawy wstrząsu i zasady leczenia wstrząsu
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Interpretować sytuację taktyczną i określać strefy w której aktualnie znajduje się zespół bojowy
U2	Rozpoznawać i tamować krwotoki zagrażające życiu w formie samopomocy i pomocy koleżeńskiej, stosowania opasek uciskowych, opasek typu junctional, techniki tamowania krwotoków metodą pakowania rany, ucisków pośrednich i bezpośrednich, modułowych opatrunków uciskowych
U3	Wykonać badanie urazowe wg schematu MARCHE
U4	Wykonać i konwersję i proksymację opasek uciskowych
U5	Komunikować się i współpracować z medykiem bojowym, planowania bezpośredniego zabezpieczenia medycznego działań bojowych w tym planowania i doboru sprzętu, prawidłowej współpracy z podmiotami zewnętrznymi w tym PSP, szpitalami i LPR, prawidłowego dokumentowania;
U6	Wprowadzać elementy medycyny taktycznej w warunkach medycyny cywilnej
U7	Udrożnić drogi oddechowe i prowadzić tlenoterapię bierna i czynną
U8	Wdrażać odpowiednie procedury i stosować leczenie, farmakoterapię w zależności od stanu pacjenta
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	Potrafi współpracować w grupie
K3	Zna swoje ograniczenia
K4	Posiada umiejętność działania w trudnych warunkach terenowych, w stresie i niepewności;

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Wprowadzenie do Tactical Emergency Casualty Care (TECC). Różnice pomiędzy ratownictwem cywilnym a medycyną taktyczną. Charakterystyka działań ratowniczych w środowisku podwyższonego ryzyka. Omówienie głównych przyczyn możliwych do uniknięcia zgonów	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4

	w działaniach taktycznych oraz podstawowych założeń postępowania w fazach: Direct Threat Care (DTC), Indirect Threat Care (ITC), Evacuation Care (EVAC).	
Wykład 2	Badanie urazowe według schematu MARCH/PAWS. Procedura Blood Sweep jako element szybkiej identyfikacji masywnych krwotoków. Kontrola masywnych krwotoków – opaski uciskowe, opatrunki hemostatyczne, pakowanie ran oraz postępowanie w krwotokach z miejsc trudnodostępnych	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Wykład 3	Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych i oddychania w warunkach działań taktycznych. Udrażnianie dróg oddechowych metodami manualnymi i przyrządowymi. Postępowanie w urazach klatki piersiowej, odmie prężnej oraz niewydolności oddechowej. Opatrunki wentylowe i techniki odbarczania odmy.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Wykład 4	Ocena stanu poszkodowanego: świadomość według AVPU, rozpoznawanie objawów wstrząsu oraz profilaktyka hipotermii. Taktyczne badanie urazowe, stabilizacja urazów kończyn, postępowanie w oparzeniach oraz przygotowanie poszkodowanego do ewakuacji medycznej.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Wykład 5	Organizacja działań ratowniczych podczas zdarzeń mnogich i masowych. Meldunek MEDEVAC 9-liner, raport MIST oraz dokumentacja medyczna stosowana w działaniach TECC. Zasady współpracy służb podczas incydentów wysokiego ryzyka oraz podstawy komunikacji i bezpieczeństwa w działaniach taktycznych.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Seminarium 1	Praktyczne zastosowanie procedury Blood Sweep oraz badania MARCH. Ocena bezpieczeństwa miejsca zdarzenia i organizacja działań ratowniczych w warunkach zagrożenia. Ćwiczenia z zakresu kontroli masywnych krwotoków przy użyciu opasek uciskowych typu C.A.T. i SOFTT-W	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Seminarium 2	Pakowanie ran, stosowanie środków hemostatycznych oraz opatrunków uciskowych. Postępowanie w krwotokach z miejsc trudno dostępnych z wykorzystaniem urządzeń typu Junctional Tourniquet (CROC, JETT, AAJT, SAM JT). Techniki autopomocy i pomocy koledze w warunkach ograniczonej widoczności.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Seminarium 3	Udrażnianie dróg oddechowych oraz zabezpieczenie oddychania w warunkach taktycznych. Stosowanie rurek nosowo-gardłowych, opatrunków wentylowych oraz procedur emergency CRIC. Rozpoznawanie i odbarczanie odmy prężnej.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Seminarium 4	Techniki ewakuacji poszkodowanego z miejsca zagrożenia. Ewakuacja z pojazdu, technika żółwiowa, chwyt strażacki, chwyt BOA oraz wykorzystanie linek ewakuacyjnych. Przygotowanie poszkodowanego do transportu i zabezpieczenie termiczne.	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4
Seminarium 5 i 6	Scenariusze symulacyjne obejmujące działania ratownicze zgodne z TECC w fazach: Direct Threat Care,	A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10. A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4

	Indirect Threat Care, Evacuation Care. Doskonalenie komunikacji zespołowej, raportowania MIST, segregacji medycznej oraz współpracy podczas zdarzeń mnogich i masowych	

7. LITERATURA

Obowiązkowa
deployedmedicine.com
Wytyczne CoTCCC
Wytyczne TECC
Uzupełniająca
PHTLS 10th edition, NAEMT 2024

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	*Sposoby weryfikacji efektu uczenia się*	*Kryterium zaliczenia*
A.W1, A.W10, A.W16, A.W20, B.W3, B>W4, B.W6, B.W8,. B.W10.	*Dyskusja podczas zajęć, uczestnictwo w zajęciach praktycznych, rozwiązywanie zadań w grupach podczas zajęć seminaryjnych, kolokwium pisemne na ostatnich zajęciach.*	*Zaliczenie składające się z testu (zalicza 70%)*
A.U2, A.U9, AU10, A.U11, B.U3, B.U5, B.U7, W1-W8, U1-U8, K1-K4	*Dyskusja podczas zajęć, uczestnictwo w zajęciach praktycznych, rozwiązywanie zadań w grupach podczas zajęć seminaryjnych.*	*W trakcie zajęć student wykonuje zadane procedury pod okiem prowadzącego, prawidłowo wykonana procedura. Zaliczenie testowe.*

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin zajęć:

- *Obecność na seminariach jest obowiązkowa, nieobecność musi być odrobiona po konsultacji z osobą odpowiedzialną za przedmiot.*
- *Obecność na wykładach nie jest obowiązkowa, aczkolwiek obecność na nich może być brana pod uwagę przy rozwiązywaniu ewentualnych problemów.*
- *W sytuacji usprawiedliwionej nieobecności na seminariach, student ustala formę i termin odrobienia zajęć z koordynatorem przedmiotu drogą mailową lub telefoniczną. W przypadku braku odrobienia nieobecności, blok zajęć uważa się za niezaliczony.*
- *Studenci z UTS lub SE mają obowiązek uczęszczać na zajęcia.*
- *Jeśli student chce się przepisać do innej grupy dziekańskiej powinien złożyć PODANIE do Kierownika Jednostki z wyprzedzeniem do 14 dni – decyzję podejmuje Kierownik jednostki lub wykładowca do tego upoważniony. Ze względu na możliwości lokalowe in sprzętowe do danej grupy możemy przepisać nie więcej niż 2 osoby. Podanie musi zawierać: imię i nazwisko, rok studiów, nr grupy, nr indeksu, dane kontaktowe telefon i e-mail. W podaniu należy podać termin w którym chce się odrabiać zajęcia. O przepisaniu do danej grupy decyduje kolejność zgłoszeń. Pierwszeństwo maja studenci z pisemna zgodą Dziekana na UTS lub SE. Do podania należy dołączyć kopię zgody*

- *Studenci nie mogą sami dopisywać się do grup na zajęciach. Dopuszczalna jest zmiana grupy ćwiczeniowej wyłącznie po uprzednim ustaleniu z koordynatorem przedmiotu drogą mailową lub telefoniczną. Osoby zmieniające grupy na własną rękę nie będą dopuszczone do zajęć, a tym samym zajęcia nie zostaną im zaliczone.*
- ***Jeśli student chce przepisać ocenę należy złożyć PODANIE do Kierownika Jednostki**– decyzję podejmuje Kierownik jednostki lub wykładowca do tego upoważniony. Podanie musi zawierać: imię i nazwisko, rok studiów, nr grupy, nr indeksu, dane kontaktowe telefon i e-mail. Do podania należy dołączyć kopię oceny z indeksu. Jeśli jest to forma przepisania z innej uczelni musi być zgoda Dziekana na przepisanie oceny. Kierownik podejmie decyzje po zapoznaniu się z sylabusem przedmiotu prowadzonego w innej uczelni i dostarczeniu kopii zgody Dziekana na przepisanie oceny. **Podanie musi być złożone do jednostki na początku semestru, w którym prowadzony jest przedmiot**. .*
- *Wymagany jest strój sportowy*
- ***Student ma możliwość otrzymania certyfikatu z zajęć z TCCC lub PHTLS bo dokonaniu wpłaty za certyfikat wg obowiązującego cennika NAEMT. Obecne cena wynosi 15 $ USA za jeden certyfikat**. Należy poinformować o chęci pozyskania certyfikatu do 2 tyg. przez rozpoczęciem zajęć. Osoba odpowiedzialna za pozyskiwanie certyfikatów przekaże dalsze informację. Student musi chęć pozyskania certyfikatu zgłosić droga emaliową podać nr indeksu, kierunek studiów.*
- *Jest możliwość zakupu książki pt PHTLS z NAEMTU w formie online lub papierowej cena wg cennika NAEMT. Student musi chęć pozyskania certyfikatu zgłosić drogą emaliową do koordynatora przedmiotu podać nr indeksu, kierunek studiów.*

Strona internetowa Zakładu Ratownictwa Medycznego: www.ratownictwo.wum.edu.pl

Studenckie Koła Naukowe działające przy Zakładzie Ratownictwa Medycznego WUM:

1.Studenckie Koło Naukowe Ratownictwa Medycznego

2.Studenckie Koło Naukowe Medycyny Ratunkowej Dzieci

3. Studenckie Koło Naukowe Medycyny Przedszpitalnej

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich